

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Počet otázek: 30

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů

Povolené pomůcky: psací potřeby

Jméno a příjmení:

1 Základní informace k zadání zkoušky

- **Časový limit** pro řešení didaktického testu je uveden na záznamovém archu.
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku **se neodčítají žádné body**.
- **Odpovědi píšete do záznamového archu.**
- Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- **Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.**

2 Pravidla správného zápisu odpovědí

- Odpovědi zaznamenávejte **modře nebo černě** pišící propisovací tužkou, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně**.
- **Hodnoceny budou pouze odpovědi uvedené v záznamovém archu.**

2.1 Pokyny k uzavřeným úlohám

- U všech úloh/podúloh je **právě jedna odpověď správná**.
- Odpověď na úlohu/podúlohu zřetelně zakřížkujte v příslušném bílém poli záznamového archu, a to přesně z rohu do rohu dle obrázku.

A B C D
4


- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, pečlivě zabarvete původně zakřížkované pole a zvolenou odpověď vyznačte křížkem do nového pole.

A B C D
4

- Jakýkoli jiný způsob záznamu odpovědi a jejich oprav bude považován za nesprávnou odpověď.

2.2 Pokyny k otevřeným úlohám

- Odpovědi **píšete čitelně** do vyznačených bílých polí.

16 

- Povoleno je psací i tiskací písmo a číslice.
- Při psaní odpovědi rozlišujte **velká a malá písmena**.
- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, původní odpověď přeškrtněte a novou odpověď zapište do stejného pole. Vaše odpověď nesmí přesáhnout hranice vyznačeného pole.
- Za chybu se považuje nesprávná (tj. i nadbytečná) nebo chybějící dílčí odpověď. Maximální dosažitelné bodové hodnocení za úlohu se sníží o započítané chyby.

TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJTE, POČKEJTE NA POKYN!

1 bod

1 Který z následujících reklamních sloganů je z hlediska novinářské etiky problematický?

- A) Banka *Air Bank*: I banku můžete mít rádi.
- B) Sušenky *BeBe Dobré ráno*: Energie na celé dopoledne.
- C) Žvýkačky *Winterfresh*: Dej si Winterfresh a volně dýchej!
- D) Koktejl *Hungry Eyes*: Až zhubnete, budou vás všichni milovat!

max. 2 body

2 Rozhodněte o každém z následujících souvětí, zda je v něm interpunkce zapsána správně (A), nebo ne (N):

- 2.1 Chceme, aby ředitelé škol měli možnost rozhodovat o věcech, aniž by byli neustále zavaleni papíry. A N
- 2.2 Letošní příspěvek, který stát poslal církvím měl přibližně stejnou výši jako ten, o kterém se diskutovalo loni. A N
- 2.4 Podle našeho názoru je potřeba, zabývat se především skutečným stavem našeho rozpočtu, nejen návrhy a tabulkami. A N
- 2.3 Naše strana klade důraz především na to, aby lidé, kteří chtějí pracovat, a kteří se cítí nespokojení s výší svého platu, měli jiné, variabilnější možnosti. A N

1 bod

3 Ve které z následujících možností nedochází ve větě ke spodobě znělosti?

- A) Jeho nestydatá lež nebyla potrestána.
- B) Česká hymna se nazývá *Kde domov můj*.
- C) Pacient musel projít opravdu nákladnou léčbou.
- D) V naší říši se poddaní chovají jako praví hrdinové.

1 bod

4 Nahradte spojku ve výchozím souvětí spojovacím výrazem stejného významu.

Ačkoliv se mi jeho práce nezdála v pořádku, přijal jsem ji jako splněnou.

max. 2 body

5 Rozhodněte o každé z následujících možností, zda je zapsána pravopisně správně (A), nebo ne (N):

- 5.1 Vasil se rychle rozpoměl, komu by se měl svěřit. A N
- 5.2 Kopec za naším městem se strmně tyčil k nebesům. A N
- 5.3 Jiřina byla zvyklá žít skromně, proto nakupovala rozumně. A N
- 5.4 Všechny Jirkovy domněnky se nakonec zakládaly na pravdě. A N

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 6

Nový hotel v našem městě

Nově založený hotel Pod bílým mostem nezískal své jméno od žádné stavby, která by se v daném městě vyskytovala. Majitel hotelu chtěl ale dát najevo jsou vyjimečnou vášeň pro význačné stavby. V interiéru hotelu tak symbol bílého mostu najdete na několika obrazech, přičemž celkovou vznešenou a luxusní atmosféru doplňují také repliky antických soch. Každý návštěvník, který se v našem hotelu ubytuje, bude jednoznačně okouzlen. Ze stropu visí také neobvykle tvarované lustry a lampy se sběratelskými stínítky.

Jako hosté se u nás v hotelu budete cítit jednoznačně příjemně. Personál každodenně dokupuje čerstvé květiny, které nádherně provoní vstupní halu i jednotlivé pokoje. Pokud se ptáte na vybavení pokojů, tak v každém samozřejmě naleznete pohodlné dvojlůžko a moderní koupelnu se sprchovým koutem a toaletou.

Neváhejte a přijďte se k nám podívat. Těšíme se na vaši návštěvu!

(LK)

max. 4 body

- 6 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.

(Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu. Doporučení: Opravte pouze ta slova, u kterých jste si jisti, že jsou ve výchozím textu zapsána s pravopisnou chybou.)

max. 3 body

- 7 Přiřaďte ke každému z následujících úvodů textu možnost, která nejlépe vystihuje charakter příslušného textu:

(Každou možnost z nabídky můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 7.1 Minulou středu proběhlo setkání příznivců komiksových hrdinů. Sešlo se přibližně padesát fanoušků, někteří z nich přišli dokonce v kostýmech. _____
- 7.2 Velkou předností našeho webu je množství slev. Vyzkoušejte například rubriku *Všechno musí pryč* a uvidíte, jak pohodlně se nakupuje v našem e-shopu. _____
- 7.3 Malý domácí kompost vyrobíme tak, že nejprve pořídíme vhodnou plastovou bedničku. Důležitá je dobrá cirkulace vzduchu, proto doporučujeme vyvrtat díry přibližně dva centimetry od sebe, a to po celém obvodu bedničky. _____

- A) dopis
- B) návod
- C) zpráva
- D) oznámení
- E) reklamní text

1 bod

- 8 Ve které z následujících vět se nachází podmět v jiném než 1. pádě?

- A) V noci do nádrže na zahradě napršelo hodně vody.
- B) Můj veselý dědeček byl odměněn speciální medailí.
- C) Ze zpráv v rádiu jsme se dozvěděli o vážné nehodě.
- D) Mezi pochodujícími vojáky se najednou objevila štěňátka.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 9–12

Lékaři jsou bezradní. Na bakterie už nezabírá ani dezinfekce

Vědci se původně snažili zjistit, proč se některé kmeny bakterií odolných vůči antibiotikům v australských nemocnicích šíří a ohrožují pacienty, ačkoliv personál využívá předepsané gelové dezinfekce rukou na bázi alkoholu.

Soustředili se přitom na skupinu střevních bakterií nazývaných enterokoky. Ty začínají všude po světě způsobovat zásadní potíže, protože roste jejich rezistence i vůči takzvaným **antibiotikům poslední záchrany**, jako je například vankomycin.

Badatelé v nemocnicích sbírali vzorky 19 let. Následné testy odhalily, že bakterie jsou teď výrazně schopnější přežít i ve sterilizovaném prostředí.

A to je špatná zpráva. Pokud to tak půjde dál, nemocnice se už nebudou moci spoléhat na současná opatření. Hrozí, že staří a oslabení lidé pak budou infekcím častěji podléhat, varují autoři studie v článku publikovaném v časopise *Science Translational Medicine*.

www.novinky.cz, cit. 8. 11. 2018

9 **Rozhodněte, zda následující tvrzení bezprostředně vyplývají z textu (A), nebo ne (N):** **max. 2 body**

- | | | | |
|-----|---|----------|----------|
| 9.1 | Personál v nemocnicích zanedbává dezinfekci rukou. | A | N |
| 9.2 | Jisté kmeny bakterií jsou stále odolnější proti antibiotikům. | A | N |
| 9.3 | Výzkum vedoucí k předkládaným závěrům byl dlouhodobý. | A | N |
| 9.4 | Rezistence bakterií se bude pravděpodobně i nadále zvyšovat. | A | N |

10 **Které ze sloves podtržených v textu je dokonavé?** **1 bod**

- A) zjistit
- B) způsobovat
- C) sbírali
- D) spoléhat

11 **Které z následujících slov může být i jiným slovním druhem, než je ve výchozím textu?** **1 bod**

- A) vůči
- B) ty
- C) se
- D) v

12 **Která z následujících možností nejlépe odpovídá významu úseku tučně vyznačeného ve výchozím textu?** **1 bod**

- A) antibiotika předepsaná pacientovým posledním lékařem
- B) antibiotika nasazovaná v případech, kdy žádná jiná nezabírají
- C) antibiotika podávaná pacientům bezprostředně po příjezdu záchranářů
- D) antibiotika, která pacientům zachránila život při poslední nebezpečné infekci

13 Seřad'te jednotlivé části textu (A–E) za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost:

A) Několik kachen polekaných tím zavrčením vykouklo ze stodoly. „Takže on neodešel? Myslely jsme, že je pryč. Ach ne, koho to táhne s sebou? Je úplně oškubaná. Asi utekla lasici přímo z talíře.“ Kachny se kvákavě zasmály.

B) Ratolístka se postavila těsněji za kačera. „Nic se neděje. To je jenom slepice,“ řekl co nejvlídněji kačer, aby psa moc nepopudil.

C) Kačer mlčel. Ratolístka si však všimla, jak se naježil. Cítila se kvůli němu provinile a styděla se, že se stala terčem posměchu zrovna ze strany kachen.

D) Starý pes ležel natažený, napolo zalezlý v boudě. Zřejmě podřimoval, oči měl přivřené. Jakmile však zmerčil, že divoký kačer s sebou přivádí vychrtlou, promočenou, na krku vypelichanou slepici, okamžitě prokoukl. „Co je to za smrad?!“ zavrčel a zahradil jim cestu.

E) Pes se ale zamračil a obešel Ratolístku kolem dokola. Vypadalo to, jako by se ji chystal popadnout do tlamy a jenom čekal na vhodnou příležitost. „Nemůžu nikoho pustit. Jsem spolehlivý hlídač,“ zavrčel znovu a vycenil zuby.

(Hwang Sonmi: O slepici, která snila o létání)

13.1 _____

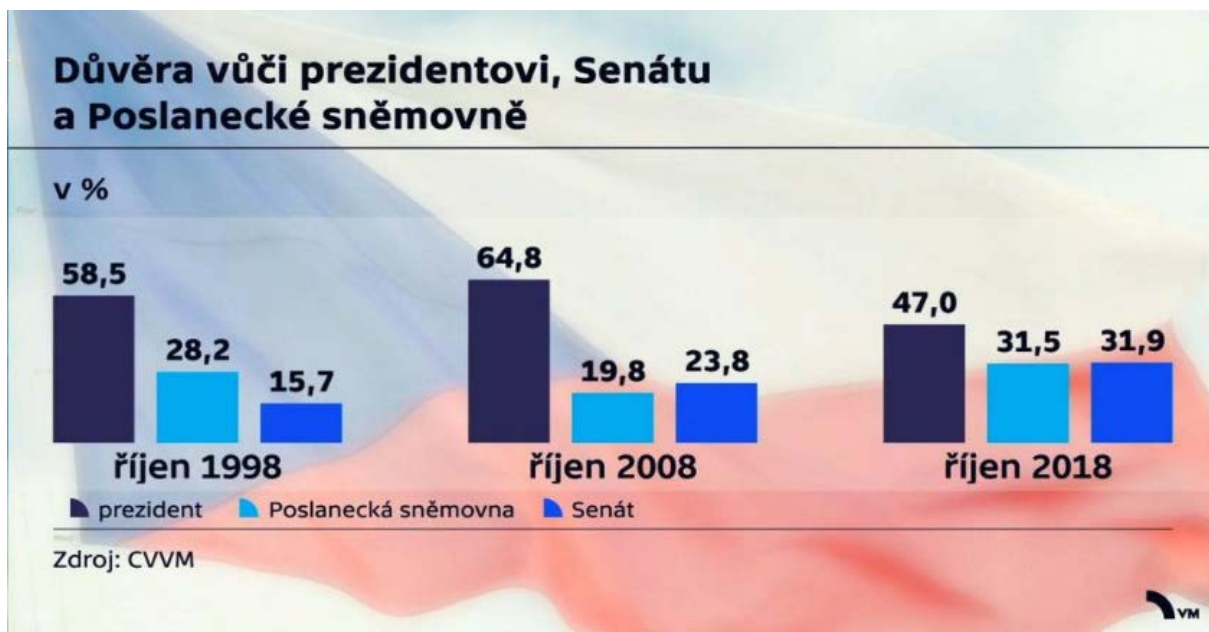
13.2 _____

13.3 _____

13.4 _____

13.5 _____

VÝCHOZÍ GRAF K ÚLOHÁM 14–15



- 14 Vypište z výchozího grafu název státního subjektu, který měl ve všech třech sledovaných obdobích nejvyšší důvěru: 1 bod

- 15 Která z následujících možností neodpovídá výchozímu grafu? 1 bod
- A) Důvěra v Senát se ve sledovaných letech zvyšovala.
 - B) Důvěra v Senát se v roce 2018 vrátila na hodnotu z roku 1998.
 - C) Důvěra ve všechny tři státní subjekty byla nejvyrovnanější v roce 2018.
 - D) Důvěra v Poslaneckou sněmovnu byla v roce 2008 nižší než v roce 1998.

- 16 Který zápis slovního spojení „*padesátikilometrová cesta*“ s použitím číslic je správný? 1 bod

- A) 50kilometrová cesta
- B) 50 kilometrová cesta
- C) 50ti kilometrová cesta
- D) 50-ti kilometrová cesta

- 17 Která z následujících možností obsahuje několikanásobný předmět? 1 bod

- A) Týrání zvířat i lidí je zakázáno zákonem.
- B) Strašidlo v komíně kvílelo a dělalo rámus.
- C) Tomáš si namazal chleba máslem a marmeládou.
- D) Babička se stala obětí přepadení a hrdinkou televizní reportáže.

max. 4 body

18 Přiřaďte ke každému z následujících prostředků obrazného vyjádření jeden příklad:

(Každou možnost z nabídky můžete použít pouze jednou. Dva příklady zbudou a nebudou použity.)

- | | | |
|------|---------------|-------|
| 18.1 | metafora | _____ |
| 18.2 | oxymóron | _____ |
| 18.3 | metonymie | _____ |
| 18.4 | personifikace | _____ |

- A) Spěchat pomalu se vyplácí.
- B) Petra přivedla podivného psa.
- C) Měsíc vyšplhal nad střechy domů.
- D) Na silnicích se tvoří sněhové jazyky.
- E) Celá škola sledovala napínavý zápas.
- F) Jejich dědeček usnul věčným spánkem.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 19–22

A zvedl jsem se a tak kráčet k hostinci, zahradní restauraci, už tam všichni spali, vzal jsem si židli, skládací červenou židli, dal jsem ji na okraj silnice a myslel chvíli na sebe. Pak jsem s námahou zatlačil vidinu mé ženy, která ode mne odešla, a viděl jsem, jak sedím opuštěný na zahradní skládací židli, a kdybych neměl ten měsíc a borovice a zrající pole a voňavé brázdy orné půdy, neměl bych vlastně jediný důvod být šťasten. Já jsem si vždycky, **když jsem zmalomyslně**, položil ruku na vyznamenání, která jsem dostal, a to mi dodalo sílu, říkal jsem si, že vlastně všichni ti, kteří mají nejvyšší vyznamenání, že taky nejsou šťastní, taky je třeba opustila manželka a syn, ale když se podívají na ty řády, dostanou to štěstí, to uznání, takže jsem se začal usmívat a byl jsem sám na sebe hrdý a se sebou spokojený.

Bohumil Hrabal: Slavnosti sněženek (upraveno)

1 bod

19 Které tvrzení o podtrženém souvětí výchozího textu není pravdivé?

- A) Souvětí se skládá celkem z šesti vět.
- B) První i poslední věta souvětí jsou hlavní.
- C) Minimálně jedna z vedlejších vět je předmětná.
- D) V souvětí jsou dvě věty hlavní a čtyři věty vedlejší.

1 bod

20 Která z následujících možností významově nejlépe odpovídá úseku tučně vyznačenému ve výchozím textu?

- A) když jsem byl malý
- B) když se mi udělalo mdlo
- C) když jsem se cítil smutný
- D) když jsem nemohl nic vymyslet

max. 2 body

21 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (A), nebo ne (N):

- | | | | |
|------|---|----------|----------|
| 21.1 | Vypravěč měl ženu, ale už ji nemá. | A | N |
| 21.2 | Okolní příroda dodává vypravěči sílu. | A | N |
| 21.3 | Vypravěčův syn zdědil všechny medaile a vyznamenání. | A | N |
| 21.4 | Vypravěč s sebou vždy nosí malou červenou skládací židli. | A | N |

max. 4 body

22 Vypište z prvního souvětí výchozího textu všechna zájmena.

(Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.)

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 23–26

MEFISTOFELES

Originále, v plné kráse zmiz! –
Jak by tě poznání as ťalo,
že vše – ať hodně moudré to či málo –
už dávno bylo vymyšleno kdys? –
A přec nás neporazí jeho slova.
Jen kroků pár – a jinak bude pět.
Nechť sebeboptrhleji mošt se chová,
přec vínem bude naposled.

K mladšímu partneru, jenž netleská

Aj, rozumím, dbát nechcete,
vy děti, poučení mého;
dábel je starý, pomněte,
nuž zestárněte! pochopte ho!

J. W. Goethe: Faust (překlad O. Fischer)

max. 3 body

23 Vypište z výchozího textu:

- 23.1 Jeden verš, který obsahuje oslovení:
23.2 Slovo, které v textu slovesem, ale v jiném kontextu může být číslovkou:
23.3 Příslovce vzniklé skládáním:

max. 2 body

24 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (A), nebo ne (N):

- | | | | |
|------|--|---|---|
| 24.1 | Výchozí text je napsaný v próze. | A | N |
| 24.2 | Text obsahuje několik neologismů. | A | N |
| 24.3 | Každý řádek výchozího textu pronáší Mefistofeles. | A | N |
| 24.4 | Text obsahuje změny přirozeného slovosledu kvůli dosažení vyššího uměleckého účinku. | A | N |

1 bod

25 Které z následujících tvrzení vztahujících se k textu není pravdivé?

- A) Dábel už nechce dále stárnout.
B) Vše již v minulosti bylo vymyšleno.
C) Z každého moštu se jednou stane víno.
D) Děti se nechtějí řídit Mefistofelovými radami.

1 bod

26 Jaký je význam slovesa podtrženého ve výchozím textu?

- A) usněte
B) pomozte
C) dotkněte se
D) uvědomte si

1 bod

27 Kterou z následujících informací není v oznámení či pozvánce obvykle nutné uvádět?

- A) název akce
- B) konec akce
- C) místo konání
- D) začátek akce

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 28

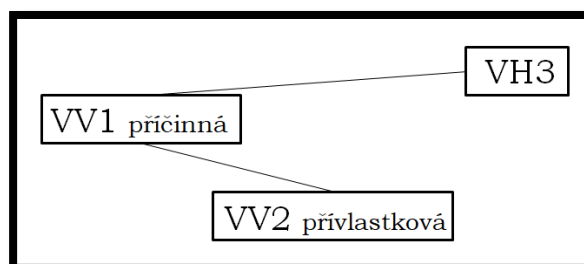
Vlastně se nedá říct, že by ulice byly přečpané pozdními chodci. Protože tu nebyl dočista nikdo, koho by mohlo přátelsky plácnout přes obličej nebo mu zalétnout pod límec kabátu, listí se chvíli bezradně točilo na místě. Pak se sneslo k zemi, vyčerpaně sebou šklublo a zůstalo mrtvě ležet na okraji silnice. Možná čekalo na další poryv hučícího větru. Snášela se mlha.

Ulice byla matně osvětlená pěti pouličními lampami. Mělo jich tu svítit osm, ale dvě byly surově roztrískány několika mladými výtržníky a jedna jen tak nevýrazně poblíkávala, a to se přece nedá počítat. Kalné světlo lamp pronikalo mlhou a všechna ta jiskřivá vlhkost vytvářela dojem, že se nad městem rozprostírají chomáče vaty.

(LK)

1 bod

28 Vypište z výchozího textu souvětí, které odpovídá uvedenému schématu:



1 bod

29 Ve které z následujících možností je slovo až příslovcem?

- A) Bylo toho až moc.
- B) Až to napíšeš, dej vědět!
- C) Klára zpívala, až uši zaléhaly.
- D) Zasadím ředkvičky, až zaprší.

VÝCHOZÍ OBRÁZEK K ÚLOZE 30



VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 30

Členové rodiny poslali Alexe do knihovny s dlouhým seznamem požadavků. Osmiletá sestra by chtěla něco o kreslených ponících, máma nějakou pěknou detektivku, táta něco s jednoduchými a rychlými recepty na pohoštění, děda knížku, kde by našel exotické druhy hudebních nástrojů, a babička knížku pohádek, aby je mohla číst vnučce před spaním.

(LK)

1 bod

30 Která z následujících možností zachycuje pořadí oddělení knihovny, ve kterých Alex najde jednotlivé tituly v souladu s výchozím textem?

- A) naučná literatura, beletrie, občerstvení Jeroným, naučná literatura, dětské oddělení
- B) dětské oddělení, beletrie, naučná literatura, hudební oddělení, dětské oddělení
- C) dětské oddělení, beletrie, naučná literatura, naučná literatura, dětské oddělení
- D) dětské oddělení, beletrie, občerstvení Jeroným, hudební oddělení, dětské oddělení

ZKONTROLUJTE, ZDA JSTE DO ZÁZNAMOVÉHO ARCHU UVEDL/A VŠECHNY ODPOVĚDI